

[Robert Christensen.]

har også ved denne lovgivning gjort opmærksom på over for skolerne, at man må forsøge at leve op til betingelserne. Kan man det, er forholdene gode, kan man det ikke, er der nogle af skolerne, der må kunne læse skriften på væggen.

Lad mig sige til slut: jeg tror, det kan gå, og jeg vil gerne sige til nogle af disse mennesker: hvis man tænkte lidt mindre i lønrammer og tog nogle friske initiativer eller — for at gå helt tilbage til vikingetiden — over nogen dåd, så tror jeg, det kan lade sig gøre. Vi får en god lov, som jeg gerne anbefaler.

Svend Haugaard: Jeg er helt enig med hr. Orla Møller og andre ordførere i, at der er sket en meget betydelig forbedring af dette lovforslag, og det gælder da især for højskolerne, som måske nok var vanskeligt stillede, fordi de havde de særlig korte kursusperioder og derfor fik svært ved at klare de stillede kapacitetskrav og kravene til undervisningstiden. Nu synes jeg man må sige, at lovforslaget som helhed fremtræder som en virkelig god lovgivning for alle parter; der har været stor enighed om den, og det synes jeg er noget meget væsentligt.

Jeg vil gerne understrege, at der intet øjeblik fra nogen side har været noget ønske om at gribe ind i skolernes meget frie dispositionsret og slet ikke i netop disse skolars meget udtalte åndelige frihed, som ingen har noget som helst ønske om at røre ved. Men bl. a. af hensyn til skolernes eget ømdømme er det vigtigt, at man hindrer enkelte mulige misbrug, som kan bringe dem alle i miskredit.

De ændringer, der er foreslået, og som efter min mening er meget væsentlige ændringer, gælder for det første kravet om kapacitetsudnyttelsen, der nu bliver 75 pct. af belægningen i 32 uger, og hvor der for de voksne skolars vedkommende kan regnes med eneværelser. For højskolen bliver det sådan, at den egentlige samlede kursusperiode bliver sat til 32 uger.

Lønrammeproblemet sker der også en klaring af, som er tilfredsstillende: de akademisk uddannede går straks ind på akademisk skala, mens de øvrige efter 6 års voksenundervisning har mulighed for at rykke ind på samme. Det ligger jo sådan, at hvis man ser lidt på højskolelærerstatistik, viser

der sig meget stor gennemtræk, sådan at kun ca. 20 pct. bliver der i længere end 5 år; det vil derfor være rigtigt, at man tilgodeser de mere stabile med en sikrere stilling fremover. Hvad angår forstanderindplaceringen, er jeg tilfreds med, at de fem forskellige inddelinger bliver strøget. Jeg mener, at arbejdsbyrden og ansvaret er ret ens, og at det derfor er godt, at vi er kommet ind på de to lønrammer: 31 og 34.

Det er også godt, at der gives en mulighed for, at de skoler, der finder det særlig påkrævet, vil kunne give en ekstra løn i særlige tilfælde, dog uden at det får konsekvenser i henseende til forøget statstilskud.

Lærertimeforbruget er, som det allerede er omtalt, det punkt, hvor vi ikke helt ud kan efterkomme skolernes ønsker, men det ligger jo sådan, at både for efterskoler og husholdningsskoler er der en mulighed for reduktion, som man ikke uden videre kunne overføre til landbrugsskoler og højskoler på grund af det ret lave lærertimetal, der kræves. Det må jo så være en vis trøst, at hvor man af pædagogiske grunde ønsker en meget stærk deling af holdet, har man den mulighed, at man kan læse noget ud over de 600 timer. En noget større trøst er vel nok den forhåbning, man kan sætte til betænkningens løfte om, at reglerne skal administreres lempeligt og eventuelt tages op til fornyet overvejelse, hvis det viser sig, at de er for stramme.

Jeg må forstå dette sådan, at hvis en skole — og her bliver der nok nærmest tale om en af de mindre, som kan få de største vanskeligheder med lærertimeforbruget — kommer i alvorlige vanskeligheder, vil der blive vist forståelse i ministeriet, og man vil ikke straks skride til drastiske foranstaltninger.

Jeg mener også, det er vigtigt, at der skabes en smidig ordning med hensyn til fradrag for naturalydelse, som kan variere meget stærkt fra skole til skole, og som det derfor er rigtigt at overlade til parterne selv lokalt at afgøre; det samme gælder med hensyn til muligheden for en noget længere orlov end det ansatte halv år, hvor det især er husholdningslærerinderne, der kan komme i betragtning. Jeg synes, dette er rigtigt.

Jeg er også glad for det efter min mening ganske pæne skridt i retning af det lidt mere